

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, dnia 13 listopada 2018 r.

I. dz. 396/KRIA/2018/w

Pan Artur Soboń
Sekretarz Stanu
Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju

Szanowny Panie Ministrze

W związku z treścią opublikowanego stanowiska Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w sprawie projektu ustawy o architektach (pismo KK-O712-0033(2)/18 z dnia 25 października 2018 r.) Izba Architektów RP, uznaje za konieczne przekazać Panu Ministrowi i do publicznej wiadomości komentarz do zasadniczych kwestii podjętych przez PIIB.

PKT 1 LIT. a) STANOWISKA PIIB:

SŁOWO PRZECIW SŁOWU

Taki charakter ma wprowadzenie do litery a) sentencji: „*wbrew twierdzeniom architektów...*”, które brzmi jak sprawdzona, w minionych i trudnych czasach, formuła „*nieprawdą jest jakoby...*”

W tym przypadku, nie jesteśmy jednak skazani na zawieszenie pomiędzy poglądami nie dającymi się zweryfikować. Wystarczy bowiem postawić, a następnie odpowiedzieć na trzy pytania:

- czy istnieje zawód architekta – tak
- czy istnieje zawód inżyniera budownictwa – tak
- czy zawód architekta i inżyniera budownictwa to jeden i ten sam zawód – nie.

Uzasadnienie ww. odpowiedzi znajdujemy m.in w zapisach:

- Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. (zmieniona dyrektywą 2013/55/UE) w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych
- Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury
- Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie wykazu zawodów regulowanych i działalności regulowanych, przy wykonywaniu których usługodawca posiada bezpośredni wpływ na zdrowie lub bezpieczeństwo publiczne, w przypadku których można wszcząć postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji
- Polskiej i Międzynarodowej Klasyfikacji Zawodów

które, jednoznacznie potwierdzają stanowisko Izby Architektów RP, przedstawione w ramach uwag do projektu ustawy.

ANALOGIE

Zawód lekarza i dentysty – to świetna analogia dla porównania architekta i np. architekta wnętrz.

Relacje między architektami a inżynierami lepiej oddaje inna analogia - relacja lekarza i producenta specjalistycznego sprzętu medycznego:

- lekarz nie wykona żadnego zabiegu bez korzystania ze sprzętu medycznego,
- producent sprzętu musi mieć głęboką wiedzę techniczną i medyczną a technologie operacji może znać, we właściwych sobie aspektach, lepiej niż lekarz,
- jednak to lekarz stawia diagnozę, wypisuje receptę i przeprowadza operację,
- lekarz należy do zawodów sektorowych (zawodów zaufania publicznego regulowanych dyrektywą UE), producent tworzący sprzęt medyczny nie – architekt należy do zawodów sektorowych, inżynier budownictwa nie.

PKT 1 LIT. b), c), d) STANOWISKA PIIB:

ODRĘBNOŚĆ SAMORZĄDU ZAWODOWEGO

Argumentacja na rzecz wspólnoty samorządowej upada z chwilą, gdy przywołamy prosty i podstawowy fakt: wszystkie samorzady zawodowe w Polsce, a także w dużym zakresie inne organizacje zawodowe są ustrojowo tożsame i oparte na tej samej strukturze organizacyjnej: posiadają organy krajowe, w tym Zjazd i Krajową Radę, organy okręgowe, w tym Zjazd i Rady Okręgowe etc.

Podobieństwa i różnice w działaniu każdych, dowolnych dwóch samorządów zawodowych są tego samego rzędu.

Zatem wywodzenie z podobieństwa samorządów uzasadnienia wspólnej dla zawodów ustawy, prowadzić musiałyby do jednej ustawy dla wszystkich zawodów posiadających samorząd zawodowy.

PKT 1 LIT. e) STANOWISKA PIIB:

PŁASZCZYZNA POJĘCIOWA

Stanowisko PIIB, próbujące sprowadzić zawód architekta do uprawnień budowlanych, należy skonfrontować FAKTAMI:

- projekt ustawy o architektach nie ingeruje w ustawę Prawo Budowlane, ani w ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- instytucja *samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie* pozostaje nienaruszona projektem ustawy o architektach, i jest, tak jak obecnie, podstawowym instrumentem dopuszczania do czynności zawodowych architekta i inżyniera budownictwa w procesie budowlanym.

Odpowiednio szeroka płaszczyzna pojęciowa definiowania zawodu architekta konieczna jest dla:

- określenia innych, niż tylko budowlane, kompetencji architekta w procesie inwestycyjnym, który jest pojęciem szerszym od procesu budowlanego,
- określenia wymagań dla kwalifikacji i dostępu do zawodu w całym jego zakresie,
- określenia zakresu odpowiedzialności zawodowej, dyscyplinarnej i etycznej architekta.

PKT 2 STANOWISKA PIIB

SYMETRIA – STAN OBECNY

Architekt, posiadający w jakimkolwiek zakresie uprawnienia konstrukcyjne, wykonuje je w ramach członkostwa w izbie inżynierów budownictwa. Inżynier budownictwa posiadający uprawnienia ograniczone w specjalności architektonicznej lub architektury:

- nabyte po 1995 r., wykonuje je w izbie architektów,
- nabyte przed 1995 r., wykonuje w izbie inżynierów budownictwa.

Jednocześnie grupa inżynierów posiadająca uprawnienia architektoniczne wykonywane w izbie inżynierów, zajmuje znaczną część rynku architektów w zakresie małych i średnich inwestycji szczególnie na terenach pozamiejskich i wykonuje w tym zakresie zawód architekta bez odpowiedzialności jaką

nakłada na architekta właściwy samorząd zawodowy. Mamy więc do czynienia nie tylko z asymetrią dostępu do zawodu i warunków jego wykonywania, a nawet swoistym zawłaszczaniem zawodu architekta, ale też z luką w zakresie wypełniania konstytucyjnych obowiązków powierzonych samorządowi przez państwo.

SYMETRIA W ŚWIETLE PROJEKTU USTAWY O ARCHITEKTACH

Projekt ustawy o architektach, w wersji proponowanej przez izbę architektów w ramach konsultacji wyprzedzających sporządzenie aktu prawnego, zakładał, że:

- inżynier budownictwa, który z jakiegokolwiek tytułu jest uprawniony do wykonywania funkcji zawodowych architekta podlega **w tym zakresie** odpowiedzialności dyscyplinarnej izby architektów, i symetrycznie
- architekt, który ma możliwość wykonywania funkcji zawodowych inżyniera (konstrukcyjne uprawnienia budowlane) podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej izby inżynierów.

To w pełni symetryczne rozwiązanie, wywodzące się z przesłanek art. 17 Konstytucji RP, stało się przedmiotem nieuzasadnionego oporu oraz stanowczych uwag Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, czego wyrazem jest protest przeciwko temu, aby „... inżynier budownictwa miałby zostać podporządkowany i uzależniony w zakresie wykonywania funkcji innemu samorządowi...”. Oznacza to jednak, że Polska Izba Inżynierów Budownictwa, de facto protestuje przeciwko wypełnieniu przesłanek art. 17, ust. 2 Konstytucji RP. Stąd bowiem, jak również z istoty zawodu zaufania publicznego, wynika wprost, że niedopuszczalne jest, aby samorząd jednego zawodu obejmował kontrolą zakres kompetencji należący do innego zawodu.

Na tle tych faktów zarzut o łamaniu symetrii na rzecz architektów, jest nie tylko niezasadny, ale godzi w dobro środowiska architektów.

Izba architektów szczególną uwagę poświęciła analizie stwierdzenia PIIB dotyczącego „...konstytucyjnej zasadzie równości wykonywania zawodów zaufania publicznego...”. Niestety nie znajdujemy w tym sformułowania sensu wystarczającego do uznania go za jakikolwiek argument w sprawie statusu zawodu architekta i zawodu inżyniera w kontekście stanu prawnego opisanego powyżej.

PKT 9 STANOWISKA PIIB

WYKONANIE WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Można rozważyć i zgodzić się z uwagą, że w kwestii podziału kompetencji pomiędzy architektów a inżynierów przedstawiony do konsultacji publicznej projekt nie jest wystarczająco konsekwentny.

Musimy jednak przypomnieć, że IARP od początku pracy nad ustawą o architektach, a nawet od początku prac nad projektem Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego wskazywała, że powinien zostać uregulowany zakres kompetencji Głównego Projektanta. Wskazywano również sposób podziału kompetencji poprzez ustalenie kiedy Głównym Projektantem jest architekt, a kiedy może nim być inżynier budownictwa. Propozycję konkretnego zapisu wnosiliśmy w trakcie prekonsultacji projektu ustawy o architektach. Rozwiązania te wzbudziły jednak zdecydowany opór, a nawet protest PIIB, w wyniku czego, jak sądymy, zabrakło tego rozwiązania w wersji przedstawionej do konsultacji.

W związku z tym ponownie wskazujemy na konieczność wprowadzenia powyższego rozwiązania w brzmieniu jak niżej:

w ustawie Prawo budowlane wprowadza się art:

1. Głównym projektantem w przypadku inwestycji niebędących inwestycjami liniowymi jest architekt.
2. W przypadku inwestycji liniowych głównym projektantem może być inżynier budownictwa w określonej specjalności, przy czym w przypadku inwestycji drogowej, której głównym projektantem jest inżynier budownictwa zobowiązany jest on zapewnić udział architekta w zespole projektowym.

W podsumowaniu niniejszego pisma, z ubolewaniem przychodzi nam stwierdzić, że Polska Izba Inżynierów Budownictwa w swoim stanowisku stawia szereg nieuzasadnionych tez i rozmija się z faktami, istotnymi dla projektu obu ustaw.

Krajowa Rada Izby Architektów RP, w konsultacjach publicznych przedstawiła merytoryczne uwagi i propozycje zapisów dotyczących kompetencji, warunków kwalifikacji i wykonywania zawodu architekta. Dla zapisów dotyczących zawodu inżyniera, z szacunkiem dla pracy jaką na co dzień wspólnie wykonujemy, wniesiono wyłącznie uwagi zakresowe oraz porządkujące role i wzajemne relacje naszych zawodów w procesie inwestycyjnym.

Po zapoznaniu się natomiast ze stanowiskiem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, dalece kontestującym kompetencje, zakres wykształcenia, predyspozycje zawodowe architektów do aktywnego naszego udziału w procesie budowlanym, jesteśmy zmuszeni stwierdzić, iż wiąże się to ze znaczącym i dalece niepokojącym dla Izby Architektów RP, demonstracyjnym brakiem szacunku dla naszego środowiska.

Działając w imieniu Izby Architektów RP, a przede wszystkim w trybie reprezentacji architektów, członków samorządu zawodowego wnosimy zatem, aby rozpatrując stanowisko Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa uwzględnić wyjaśnienia przekazywane niniejszym pismem.

Z wyrazami szacunku,

Małgorzata Pilinkiewicz, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady IARP

Wojciech Gęsiak, Architekt IARP

Wiceprezes Krajowej Rady IARP

Do wiadomości:

Narodowego Instytutu Architektury i Urbanistyki